

Traficomin hankeavustusten hankekortti

Helsingin yläkoululaisten liikkumisen ohjauksen kehityshanke

Avustuksen saaja	Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala, ympäristöpalvelut	
Osallistujat	Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala (Kasko)	
Aikataulu	1.3.2024	31.1.2025
Hankkeen tavoite ja sisältö, kohderyhmä	Hankkeessa kehitetään liikkumisen ohjauksen konsepti yläkouluikäisille oppilaille. Hankkeeseen palkattava projektiasiantuntija luo yhdessä kohderyhmän kanssa toimivan, kiinnostavan ja innostavan liikkumisen ohjauksen kokonaisuuden sekä jalkauttaa konseptin Helsingin yläkouluihin. Hankkeen kohderyhmänä ovat Helsingin kaupungin peruskoulujen 7.–9. luokkien oppilaat. Hankkeen toiminta alkaa huhtikuussa yhteiskehittämisen suunnittelulla. Kehittämistyöpajat oppilaiden kanssa alkavat valituissa yhteistyökouluissa toukokuussa. Konseptia kehitetään kesän aikana ja jalkautetaan Helsingin yläkouluihin loppuvuoden aikana. Seppo-alustalle luodaan kohderyhmälle sopiva oppimispeli.	
Ennakoitu tulos	Hankkeessa yhteiskehitetään liikkumisen ohjauksen konsepti yläkouluikäisille oppilaille. Tietoa syntyy kohderyhmälle kiinnostavasta lähestymistavasta aiheeseen sekä yhteiskehittämismallin toimivuudesta. Konseptiin ideoidaan yhdeksi osaksi kohderyhmälle sopiva oppimispeli, jossa opitaan liikenteen ympäristövaikutuksista ja kestävästä liikkumisesta.	
Lisätietoja hankkeesta	Kirsikka Nevalainen, Ympäristöasiantuntija, Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut kirsikka.nevalainen@hel.fi 040 5924 720	

Hankkeen päättyessä täydennetään:

Tulokset	Keväällä 2024 yläkoululaisten liikkumisen ohjauksen hankkeessa keski-tyttiin yhteiskehittämistyöpajojen suunnitteluun ja toteuttamiseen yhteistyökoulujen kanssa. Kesän aikana työpajoista saadun palautteen perusteella suunniteltiin syksyllä kouluille tarjottavan työpajan sisältö. Työpajaa pidettiin ilmoittautuneissa kouluissa syyslukukauden 2024 aikana. Hankkeessa järjestetyissä työpajoissa tavoitettiin reilu 400 oppilasta ja noin 20 opettajaa, ja kotiin lähetettävien materiaalien avulla myös oppilaiden perheitä.
-----------------	---

	Syyskaudella kehitettiin kohderyhmälle sopivaa liikenteen ympäristövai- kutuksista kertovaa oppimispeliä. Peli on pelattavissa Seppo-alustalla, mistä sen löytää nimellä <i>Ilmansuojelijat (yläkoulut)</i>. Vuoden aikana projektiasiantuntija oli mukana erilaisissa kestävän liik- kumisen tapahtumissa, kuten pyöräilyviikolla, liikkujan viikolla ja liiken- nekaupungin Helsinki-päivässä. Tapahtumissa vieraili useita satoja kävi- jöitä. Pyöräilyviikon tapahtumasta uutisoitiin laajasti sekä paikallisissa että valtakunnallisissa medioissa. Hankkeessa hyödynnettiin edellisen vuoden Ilmari – ilmastoviisas liik- kuja –hankkeen visuaalista ilmettä. Tietoa edellisen ja tämän vuoden hankkeista sekä niiden materiaalit löytyvät Helsingin kaupungin sivuilta osoitteessa www.hel.fi/ilmari. Hankkeen loppuvaiheessa tehtiin kestävän liikkumisen somemarkkinoin- titempaukset nuorten suosiman vaikuttajan Dokke Tasin kanssa. Doken videot julkaistiin alkuvuodesta 2025 YouTubessa (72 000 näyttökertaa ja 4 500 tykkäystä) ja TikTokissa (49 670 näyttökertaa ja 3 980 tyk- käystä). Liikenteen ympäristökasvatustoimintaa jatketaan Helsingin kaupungin ympäristöpalveluissa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa jat- ketaan hyvin alkanutta yhteistyötä, ja kestävän liikkumisen asiaa ediste- tään erityisesti liikkumisen teemaviikoilla.
Miten tavoitteet toteutuivat?	Hankkeen tavoitteet toteutuivat kohderyhmälle suunnitellun oppitunnin kehittämisen ja toteuttamisen osalta. Oppituntia vietiin Helsingin ylä- kouluihin suunnitellusti syyskauden 2024 aikana ja siitä saatiin opetta- jilta ja oppilailta hyvää palautetta. Vierailumäärät jäivät pienemmäksi kuin oli toivottu, mutta työpajoista jäänyttä aikaa pystyttiin hyödyntä- mään muun muassa oppimispelin kehittämiseen ja someyhteistyön suunnitteluun.
Arvio hankkeen vaikutuksista	Hankkeen pitkän aikavälin tavoite on vaikuttaa nuorten ja heidän per- heidensä liikkumista koskeviin asenteisiin ja kulkutapavalintoihin ympä- ristökasvatuksen keinoin. Yhteiskunnan tasolla liikenteen ympäristökas- vatuksella halutaan puuttua liikenteen ilmastopäästöihin sekä liikkumi- sesta koituvien muiden haittojen, kuten ilmansaasteiden, melun ja mik- romuovien muodostumiseen. Kestävä liikkuminen tarjoaa mahdollisuu- den sekä lisätä nuorten vähäistä liikkumista että helpottaa monien nuor- ten tuntemaa ilmastoahdistusta tarjoamalla konkreettisen ja vaikuttavan tavan vaikuttaa omiin päästöihin. Hankkeessa tehty ympäristökasvatustyö tarjoaa hyvän pohjan edistää asenne- ja kulkutapamuutosta. Työpajoissa oppilaat ja opettajat saivat tietoa liikenteen ympäristö- ja terveysvaikutuksista, minkä toivotaan motiveivan kestävien kulkutapojen valintaan nyt ja tulevaisuudessa. Työpajoissa käytiin myös rakentavia keskusteluja ilmastomuutoksesta, joka joillekin nuorille näyttäytyy kiistanalaisena ilmiönä. Ulkopuolisten asiantuntijoiden sanalla voi opettajilta saadun palautteen mukaan olla enemmän painoarvoa kuin tutuilla opettajilla, minkä takia hankkeessa järjestettyjä työpajoja pidettiin kouluissa hyödyllisenä.

Mitä opittiin? Mitä kannattaisi tehdä toisin?	Hankkeen suunnitteluvaiheessa hyödynnettiin yhteiskehittämisen työkaluja. Prosessissa opittiin, mikä motivoi ja innostaa projektin kohderyhmää eli yläkouluikäisiä nuoria oppimiseen, näitä olivat erityisesti toiminnallisuus ja pelillisuus. Yhteiskehittämisestä saatiin uusia ideoita liikenteen ympäristökasvatuksen toteuttamiseen, vaikka palautteen ja ideoiden saaminen yläkoululaisilta oli välillä haastavaa. Aiemmin liikenteen ympäristökasvatusta on ympäristövaikutusten arvioinnin tiimissä tehty alakouluissa eri luokka-asteilla. Alakoulut ovat tarttuneet ohjattuun toimintaan innokkaasti. Yläkouluja oli vaikeampi saada mukaan osallistumaan sekä tarjottuihin työpajoihin että kouluille suunnattuun askelhaaste -kilpailuun. Askelhaaste olisi voinut toimia paremmin, jos siihen osallistuminen ei olisi vaatinut askeleita mittaavien sovelusten käyttöä. Someyhteistyön kannalta loppuvuosi oli haastavaa aikaa, koska useilla vaikuttajilla oli loppuvuoden yhteistyökuviot sovittuna jo hyvissä ajoin. Someyhteistyölle olisi vastaisuudessa hyvä varata reilummin aikaa ja budjettia, jotta yhteistyön suunnittelussa voitaisiin hyödyntää someviesintään erikoistuneiden markkinointitoimistojen asiantuntemusta.
---	--